

Obchody sa cez sviatky vyľudnia

Podľa väčšiny obchodníkov na zatvorenie predajní počas štyroch dní v roku nikto nedoplatí.

Bratislava - Štyri dni v roku - na Štedrý deň (24. decembra) po 12. hodine, Prvý sviatok vianočný (25. decembra), na Nový rok (prvého januára) a počas Veľkonočnej nedele, budú musieť byť všetky maloobchodné predajne, až na výnimky, zatvorené. Rozhodli tak poslanci Národnej rady, ktorí minulý týždeň novelizovali Zákoník práce.

Na tieto dni už zamestnávateľia nebudú môcť nariadiť zamestnancom prácu, ktorou je predaj tovaru konečnému spotrebiteľovi. Nemôžu sa s nimi na nej ani dohodnúť, takže zamestnanci nemôžu pracovať, aj keby chceli. Prídu tak o časť zárobku, lebo cez sviatky dostávajú k mzde 100-percentný príplatok.

„Zamestnanci predajní sa počas sviatkov nemôžu riadne venovať svojim rodinám, pretože v čase, keď sú ich deti a ostatní rodinní príslušníci doma, oni pracujú,“ odôvodnili novelu Zákoníka práce poslanci vládnej koalície, ktorí ju navrhli. Aj doteraz však niektoré obchodné siete a väčšina malých predajní mali počas niektorých sviatkov otvorené iba krátko alebo mali zatvorené celý deň.

Pre rodinu a vzťahy

„V Rakúsku, Nemecku a ďalších štátoch únie si politici uvedomili, že dni bez nákupov a práce v obchodoch prispievajú k zlepšovaniu životosprávy ľudí a upevňujú vzťahy v rodinách, pretože sa viac venujú sebe, idú do prírody alebo inak príjemne trávia čas,“ obhajuje rozhodnutie parlamentu jedna z predkladateľiek novely - poslankyňa za ĽS-HZDS Ľudmila Mušková. Pripomína, že vo viacerých krajinách západnej Európy sú predajne zatvorené nielen cez sviatky, ale aj v nedeľu, či dokonca v sobotu od 18. hodiny. Ale napríklad v Česku, Maďarsku či Poľsku žiadne obmedzenie predaja zatiaľ nepripravujú.

S návrhom neotvárať predajne počas sviatkov prišlo v minulosti už Kresťansko-demokratické hnutie. Presadzuje to aj cirkev. „Novela

Zákoníka práce je len malý krok k tomu, aby sa Slovensko stalo civilizovanou krajinou,“ reaguje na zákaz predaja hovorca Konferencie biskupov Slovenska Jozef Kováčik. Podľa neho by sa mal počet takýchto dní ešte rozšíriť, lebo „nedeľa a sviatky sú časom, ktorý sa nedá nahradiť žiadnymi mzdovými príplatkami“.

Poslanec Národnej rady Ján Podmanický (Smer-SD), ktorý sa tiež podpísal pod túto novelu, považuje rozhodnutie parlamentu za „priateľný kompromis, ktorý neohrozuje obchodníkov ani kupujúcich“. Rozšírenie zákazu predaja aj na nedele nepripravuje. Pripúšťa však, že v budúcnosti sa tak môže stať.

Zatvorené? Žiadny problém!

„Aj obchodníci sú len ľudia, majú svoje deti a rodiny, takže zákaz predaja vo vybrané dni vítame,“ hovorí podpredseda Predstavenstva COOP Jednoty Slovensko Martin Katriak. „Nedbali by sme, keby voľných dní bolo aj viac,“ dodal. S touto zmenou súhlasí tiež generálny sekretár Zväzu obchodu a cestovného ruchu Jozef Orgonáš. Prípadný únik zisku spôsobený zatvorením predajní nevidí dramaticky. „Ľudia sa dokážu predzásobiť, takže ani im to neurobí problém.“ Keby však boli predajne zatvorené viac dní za sebou, to by podľa Orgonáša už správne nebolo.

„Ja s tým tiež súhlasím,“ dodáva majiteľ pekárne v Pezinku a siete menších predajní Vojtech Gottschall. „Štyri voľné dni v roku nikoho nespasia a nikomu neuškodí.“ Niektorí zamestnanci sa dajú podľa neho len ťažko presvedčiť, aby prišli cez sviatok do práce. Takýto názor má podľa Gottschalla „99 percent malých obchodníkov“.

Čakajú nával

Spoločnosť Tesco však rozhodnutie o zatvorení obchodov považuje za poškodenie záujmu zákazníkov, ako aj zamestnancov, ktorí si nebudú môcť privyrobiť. Podľa jej hovorkyne Oľgy Hrnčiarovej ľudia vítali možnosť aj nepretržitého predaja vo vybraných hypermarketoch, napríklad v Bratislave. Očakáva, že pred povinne voľný-

mi dňami, ako aj po nich, bude v obchodoch väčší nával. „V kratšom čase budeme musieť obslúžiť viac zákazníkov, čo neprispieje ku kultúre predaja,“ dodala Hrnčiarová.

Gottschall však upozorňuje, že nikde vo vyspelejšej Európe sa v obchodoch nepracuje „od nevidím do nevidím. To len vo východnej Európe ktosi povedal, že práve to je to správne podnikateľské...“

Dni bez nákupov ani podľa analytika trhu Ľubomíra Drahovského obchodníkom neublížia. Zákazníkov to však poškodí, pretože si nebudú môcť okamžite dokúpiť chýbajúci tovar.

Kedy budú obchody zatvorené

Výnimky, na ktoré sa nevzťahuje zákaz predaja

- čerpacie stanice s palivami a maziavami
- maloobchodný predaj a výdaj liekov v lekárnach
- maloobchodný predaj na letiskách, v prístavoch a ostatných zariadeniach verejnej hromadnej dopravy a v nemocniciach
- predajne cestovných lístkov
- predajne suvenírov
- novela zákona sa netýka ani malých živnostníkov, ktorí svoje obchody prevádzkujú vlastnými silami (pOZn, HN)

Zdroj - novela Zákoníka práce

Vladimír Turanský
HN, 19.5.2008

Vojaci sa pôjdu modliť

PRÍSLUŠNÍCI armády sa koncom mája po trinásťkrát zúčastnia na medzinárodnej vojenskej púti do Lúrd vo Francúzku. Tú organizujú už 50 rokov príslušníci ozbrojených síl a ozbrojených zborov z celého sveta. V roku 1958, v roku 100. výročia zjavenia sa Panny Márie, sa vojenský duchovní spolu s vojenskými predstaviteľmi francúzskych a nemeckých ozbrojených síl dohodli na prvom stretnutí v modlitbách za zmierenie. (tasr)

Plus jeden deň, 19.5.2008

Stretnutie rodín v Rajeckej Lesnej

V pútnickom mieste Rajecká Lesná sa dnes uskutočnilo stretnutie rodín, ktoré sa zapojili do projektu Rádio Lumen hľadá Lumen rodiny. Z Rajeckej Lesnej Pavol Jurčaga.

Rajecká Lesná dnes slávi 152 rokov od svojej prvej púte v Bazilike narodenia Panny Márie sa stretlo sto účastníkov projektu Rádio Lumen hľadá Lumen rodiny. Svätú omšu predpoludním celebroval duchovný otec Peter Holbička, ktorý vyzval prítomných, aby vytvorili jednu veľkú rodinu. V homílii sa prihovril Marek Iskra, ktorý vyzdvihol význam rodiny v dnešnej spoločnosti. Prítomných pozdravila aj europoslankyňa Anna Záborská, ktorá pre rádio Lumen uviedla.

Anna Záborská, europoslankyňa: „Podujatie v Rajeckej Lesnej stretnutie rodín rádia Lumen je naplnené životom, také ako je táto príroda, ktorá je tu teraz v Rajeckej Lesnej plná kvetov, plná farieb, plná slnka. Takto vnímam aj tie rodiny, ktoré sa tu stretli. Rodiny, ktoré sa tešia z toho, že sú v spoločenstve, že sú medzi tými, ktorí vyznávajú rovnaké hodnoty a ja oceňujem veľmi prácu rádia Lumen, že aj takýmito podujatiami sa snaží vybudovať spoločenstvo založené na rovnakých hodnotách, na rovnakom duchu.“

Rádio Lumen, 17:30, 17.5.2008

Stretnutie zástupcov Fóra života a Ministerstva zdravotníctva

Ministerstvo zdravotníctva po dnešnom rokovaní so zástupcom Fóra života Marekom Michalčíkom naďalej zotrváva na zachovaní pôvodného znenia novely zákona o potratoch. Rezort zdravotníctva navrhuje prijať novelu, ktorá chce upraviť možnosť umelého potratu nenarodených detí s genetickým postihnutím až do 24 týždňa tehotenstva. Fórum života obhajovalo svoj návrh v ktorom chce rovnakú ochranu pre zdravé deti i deti s postihnutím.

Rádio Lumen, 20:00, 19.5.2008

Zachránila tisíce detí

Polka Irena Sendlerová (+ 98) zachránila tisíce židovských detí počas 2. svetovej vojny tým, že ich prepašovala z varšavského geta. Tento týždeň zomrela po dlhej chorobe v poľskej metropole.

Irena Sendlerová bola jednou z najväčších poľských hrdiniek počas vojny. Nezabila síce žiadneho nacistu, ale zachránila 2 500 židovských detí z varšavského geta. Z jeho pol milióna obyvateľov vojnu neprežil inak skoro nik.

V rakvách, vo vreciach, v škatuliach i kufroch

„Mala som v gete najlepšiu kamarátku a tej som chcela pomôcť, „ hovorievala Sendlerová o prvotných dôvodoch svojej pomoci. Pašovala jej peniaze, potraviny i lieky.

„Keď v roku 1942 začali masovo vysídľovať geto, nastala nová úloha - dostať čo najviac Židov, predovšetkým detí, za múry geta. „ Židov vozili Nemci na smrť do plynových komôr.

Vtedy vznikla v podzemnej poľskej vláde Rada pomoci Židom - Žegota a Sendlerová sa stala vedúcou jej detského oddelenia. Počas nasledujúcich mesiacov pomocou ľsti sa jej podarilo dostať z geta za veľmi riskantných okolností dva a pol tisíce malých Židov. Uspané deti pašovala v rakvách ako obeť týfusu, vo vreciach od zemiakov ich prehadzovali cez múry geta.

Von ich pašovala aj v škatuliach či kufroch.

Deti pokrstili v katolíckej viere a odovzdali ich do detských domovov, nemocníc alebo poľských rodín.

V nádeji na opätovné stretnutie týchto detí s rodičmi napísala Sendlerová na papieriky pravé mená všetkých zachránených.

S pomocou priateľov vydala stovky falošných dokumentov a dala deťom novú identitu. Skoro všetky sa potom dožili aj konca vojny.

Mnohé židovské deti pripravovali rodičia cielene na nový život. „Nie si Izák, si Jacek. Nie si Ráchel, ale Romana.

A ja nie som vaša matka, ale iba vaša opatrovatelka, „ opisovala rozhovory v židovských rodinách Irena Sendlerová po vojne.

Židia po vojne na základe jej zoznamu odobrali deti z poľských rodín a neskôr ich odviezli do Izraela.

Úplatok za život

V roku 1943 však Sendlerová zatklo gestapo. Krutému mučeniu, pri ktorom jej dolámali obe nohy, i ortielu smrti však unikla vďaka obrovskému úplatku, ktorý zaplatila Žegota jednému z gestapákov. Ten ju odviezol priamo z popravniska do lesa a vyhlásil ju za mŕtvu.

Sendlerová pôsobila po vojne desiatky rokov vo varšavských sirotincoch a domovoch dôchodcov. V roku 1965 získala medzi prvými ocenenie Spravodlivý medzi národmi od múzea holokaustu Jad Vašem v Jeruzaleme a v roku 1991 ju vyhlásili za čestnú občianku Izraela. Dostala viacero vyznamenaní, ale odmietala označenie hrdinka. „Označenie hrdina ma veľmi irituje. Opak je totiž pravda. Stále mám obavy, že som urobila príliš málo, „ povedala Sendlerová v jednom z posledných rozhovorov.

„Pani Sendlerová nezachránila len nás, ale aj naše deti a vnukov a ďalšie generácie, „ povedala v roku 2007 pre agentúru AP Elżbieta Ficowská, jedna zo zachránených.

Irena Sendlerová, rodená Krzyzanowska, sa narodila 15. februára 1910 vo Varšave. Tam sa 12. mája 2008 odobrala i na druhý svet, iba niekoľko hodín predtým, ako sa mala zúčastniť na slávnostnom pomenovaní varšavského gymnázia jej menom.

MICHALAMBROVIČ

Plus jeden deň, 17.5.2008

Na rokovanie parlamentu sa dostala petícia občanov za prijatie zmluvy o výhrade vo svedomí

Na rokovanie parlamentu sa dostala petícia občanov za prijatie zmluvy medzi Slovenskom a Svätou stolicou o výhrade vo svedomí. Podpísalo sa pod ňu viac ako 100 000 ľudí. Nezávislí poslanci, bývalí členovia KDĽH v pléne navrhli, aby vláda obnovila rokovania s Vatikánom o prijatí tohto dokumentu.

Rádio Slovensko, 18:00, 16.5.2008

Čo píšú iní Fico je proti glorifikácii Tisa

TEL AVIV- „Osobne považujem Jozefa Tisa za človeka, ktorý niesol veľkú zodpovednosť za to, čo sa dialo za vojnového slovenského štátu. Preto je pre mňa neprijateľná akákoľvek glorifikácia jeho osoby a z tohto pohľadu hodnotím akýkoľvek akt súkromnej či verejnej povahy,“ povedal premiér Robert Fico v rozhovore pre izraelský denník Haarec na otázku, aký je jeho názor na zádušnú omšu, ktorú slúžil arcibiskup Ján Sokol za Tisa. „Ale s touto vecou sa musí vyrovnáť sám arcibiskup Sokol a katolícka cirkev, ktorej je to vnútorná vec,“ dodal. Premiér Fico v rozhovore vyjadril

pranie, aby sa izraelsko-slovenské vzťahy, ktoré sú na politickom poli bezproblémové, rýchlejšie vyvíjali aj na hospodárskom poli. Poukázal pritom na rýchly hospodársky rast Slovenska a výhodné podmienky na zahraničné investície. „Škoda, že zatiaľ to objavilo iba málo izraelských investorov,“ poznamenal. Fico hovoril aj o aktivitách slovenskej vlády pri zachovávaní pamiatky obetí holokaustu. Podľa neho sa v niekdajšom židovskom pracovnom tábore v Seredi plánuje vytvoriť múzeum. „A má to byť živé múzeum, priťahujúce návštevníkov,“ dodal.

PRAVDA, 19.5.2008

Zameniť sledovanie televízie za aktívny pohyb vyzýva celoslovenská kampaň Vypni telku, zapni seba

Poukázat' na narastajúci vplyv televízie a vyzvať ľudí k aktívnejšiemu prežívaniu voľného času chce celoslovenská kampaň Vypni telku, zapni seba. Jej 8. ročník spustilo dnes Hnutie kresťanských spoločenstiev detí Erko v 124 obciach a mestách Slovenska. Predseda Erka Juraj Králik Martine Gapčovej povedal:

Juraj Králik, predseda Erka: „Kampaň zároveň poukazuje na dôsledky pasívneho pozerania televízie i ostatných médií. Nápadom vypnúť telku a zapnúť seba môžu prísť deti za rodičmi, alebo aj rodičia za deťmi.“

Dobrovoľníci zo zapojených obcí pripravili pre deti každodenný program, ktorý je alternatívou k pasívnemu sledovaniu televízie.

Juraj Králik, predseda Erka: „Jedná sa napríklad o výlety, tvorivé dielne, skupinové tance, ale aj rôzne celodenné programy, cesta rozprávkovým lesom, alebo iné činnosti, zbieranie odpadkov a podobne, čím môžu pomôcť aj samotným obciam.“

Na myšlienku kampane budú v tomto týždni upozorňovať aj deti rozdávaním informačných letákov.

Juraj Králik, predseda Erka: „Čím budú nabádať k tejto aktivite aj ďalšie rodiny.“

Skúsenosti s projektom majú aj v Čiernom Balogu, časti Dobroč.

Tento rok ho už podľa Anny Ťažkej organizujú po 4. raz.

Anna Ťažká, Čierny Balog, časť Dobroč: „Stretávame sa väčšinou od pondelka do piatku každý deň na také 2 hodinky s deťmi, každý deň máme niečo iné, či už hry, alebo si niečo čítame. Väčšinou v sobotu to vyvrcholí, že ideme na opekačku, na celodenný výlet, potom v nedeľu máme d'akovnú svätú omšu, deti sa snažia prísť aj s rodičmi. Vlastne sa snažia tie deti, to čo sa za týždeň naučili, aj možno tak nejak rodičom dať.“

Kampaň Vypni telku zapni seba potrvá do nedele 25. mája.

Rádio Slovensko, 18:00, 19.5.2008

Veriaci tvrdia: Zázračná relikvia uzdravuje!

Jedinečná, zázračná a uzdravujúca! Presne taká výnimočná je podľa veriacich relikvia, pochádzajúca od talianskeho svätého pátra Pia, ktorú na Slovensku vystavujú vôbec prvýkrát. Zdobí oltár rímskokatolíckeho kostola v Smolníckej Hute pri Gelnici.

„Relikvia pochádza z látky, ktorou mal páter pred krížom obviazané stigm, čiže päť Kristových rán, ktoré dostal pri zjavení. Kúsok látky sa zachoval vďaka rehoľnej sestre, ktorá Pia opatrovala,“ uviedol farár Jozef Spišák (32), ktorý pravý originál dostal do dočasnej úschovy vďaka svojmu štúdiu v Ríme.

Zázračný účinok tejto relikvie potvrdzuje prípad ťažko chorej Lucie (11) z Čadce.

Jej onkologické problémy totiž pominuli už po dotyku s kúskom látky po pátrovi Piov! Miestny kňaz je hrdý, že sa táto vzácna relikvia vystavuje práve u nich. „Popri duchovnej vzpruhy a vyprosení si milosti môžu aj neveriaci pochopiť viaceré zázraky, ku ktorým prispel tento svätec.“

Mnohí návštevníci prichádzali spočiatku s posmeškami, no odchádzali s vierou a obohatení o zázrak,“ dodal J. Spišák.

Relikvia bude verejne vystavená na oltári v kostole v Smolníckej Hute až do konca roka.

PÁTER PIO

Francesco Forgione (1887-1968), čiže páter Pio, sa dostal do zoznamu svätých v roku 2002. Považujú ho za druhého svätého Františka z Assisi. Zjavila sa mu Panna Mária, pričom sám úprimne a nezištne pomáhal iným.

(kz), Nový čas, 19.5.2008

Poliaci zbierajú peniaze na obrovský chrám

Poliaci zhromažďujú peniaze na stavbu ďalšej obrovskej cirkevnej stavby. Z príspevkov veriacich by mala vyrásť veľká svätyňa Božej prozreteľnosti vo Varšave. Na jej dostavbu je treba ešte v prepočte asi 600 miliónov korún. Všetko závisí od obetavosti Poliakov.

Ako sú Poliaci obetaví, ukázali už pred niekoľkými rokmi, keď cirkev začala zbierať peniaze na kostol v Liszni. Obria Bazilika,

dlhá 120m je najväčším svätostánkom v Poľsku a ôsmym najväčším v Európe. Dovnútra sa vojde 30 tisíc ľudí. Celá bola postavená z darov. Peniaze na kostol v Poľsku sa, dá sa povedať, takmer vždy nájdu. Nové kostoly sa stále stavajú súbežne s tým, ako sa rozrastajú mestá. Bežne sa nachádzajú napríklad na sídliskách.

Radka Fialová, ČTK, Varšava
Rádio VIVA, 21:00, 19.5.2008

Interrupcie: Do 24. týždňa?

Ministerstvo zdravotníctva dáva do poriadku spornú vyhlášku o interrupciách. Podľa Ústavného súdu je totiž vyhláška, ktorá umožňuje prerušenie tehotenstva pri poškodenom plode do 24-tého týždňa protiústavná. Do konca júna musí tento stav upraviť Národná rada a to príslušným zákonom.

Ministerstvo zdravotníctva dáva do poriadku len právnu stránku. Vyhlášku mení na zákon. Ak ho poslanci schvália, lekár bude môcť naďalej vykonať interrupciu až do 24. týždňa, ak ide o poškodený plod. To sa však nepáči odporcom interrupcií. Považujú to za diskrimináciu nenarodených detí s postihnutím.

Marek Michalčík, OZ Fórum života: „Týmto vlastne zvyšuje úroveň diskriminácie voči nim a znižuje citlivosť ľudí na ich akceptáciu.“

Ich pripomienku s viac ako 6 tisíc podpismi rezort zdravotníctva neakceptoval.

Silvia Horváthová, hovorkyňa Ministerstva zdravotníctva SR: „Pretože je viazané rozhodnutím a nálezom Ústavného súdu.“

Väčšina európskych krajín vrátane Slovenska dovoľuje žene prerušiť tehotenstvo do 12. týždňa bez

udania dôvodu. Prísnejšie obmedzenia platia napríklad v Poľsku, Írsku a na Malte. Niektorí lekári naopak tvrdia, že väčšina ochorení sa do 12. Týždňa plodu nedá zistiť a preto sa pri interrupciách k 24-ému.

Miroslav Borovský, prednosta I. gynekológ, Kliniky LF UK v Bratislave: „V 20. týždni, 21. robíme veľmi podrobnú analýzu ultrazvukovú orgánov plodu, kde zistíme, či tam nejaké poškodenie nie je.“

Lekári však pripúšťajú, že ani pri podrobných vyšetreniach neexistuje 100%-ná garancia. Profesor Krčméry si myslí, že každému dieťaťu treba dať šancu.

Vladimír Krčméry, rektor VŠ zdravotníctva a soc. práce sv. Alžbety: „Porodiť dieťa vo včasnom štádiu tehotenstva, už vedia odborníci z neonatológie udržať takéto deti pri živote, pretože tieto mnohé problémy vyrieši za nás príroda.“

Naďalej však platí, že interrupcie možno vykonať v ktoromkoľvek štádiu tehotenstva, ak je ohrozený život matky alebo pri ťažko poškodenom plode. Búrliavá diskusia k interrupčnému zákonu sa očakáva aj v parlamente. Poslanci by sa ním mali zaoberať v júni.

STV, 19:30, 19.5.2008

Vajnory obmedzia pamiatky

Hranice pamiatkovej zóny Vajnôr pochádzajú z čias, keď mala mestská časť ustúpiť výstavbe sídliska.

Pamiatková zóna vo Vajnoroch by sa mohla zúžiť približne o polovicu.

Návrh starostu Jána Mrvu (SDKÚ) podporujú občania aj pamiatkari, pripomienky ešte musí vyhodnotiť sekcia kultúrneho dedičstva ministerstva kultúry.

„Hranice pamiatkovej zóny už splnili svoj účel. Koncom 80. rokov minulého storočia mali totiž Vajnory padnúť za obeť sídlisku. Myslíme si, že už netreba ochraňovať začiatok Vajnôr, chceme sa zamerať na jadro mestskej časti,“ povedal Mrva.

Je presvedčený, že stavby pochádzajúce zo 70. rokov 20. storočia by už v pamiatkovej zóne byť nemali. Zároveň zdôraznil, že by sa skôr mali

ochraňovať tie objekty, ktoré majú ešte nejakú historickú hodnotu.

Do novej pamiatkovej zóny by malo byť zahrnuté námestie, Park pod lipami a priláhlá Baničova ulica. Jej súčasťou by mali byť aj tri národné kultúrne pamiatky, ktorými sú rímskokatolícky Kostol sv. Ladislava, dnes zasvätený Sedembolestnej Panne Márii, socha sv. Floriána z roku 1832 a Vajnorský ľudový dom.

Občania navrhujú vyňať z pamiatkovej zóny aj humná a záhrady nachádzajúce sa na hrane starých objektov zo 70. rokov. „Každý zo spomínaných domov mal v minulosti šopu, stajňu a maštal'. Za týmto sa nachádzalo humno a záhrady. Podľa občanov však humná už hodnotu nemajú a v ochrannej zóne by nemuseli byť,“ dodal starosta. (sita), SME, 21.5.2008

Reliéf spod nástenky má novú patinu

Kühmayerov reliéf na ZŠ Jesenského zreštaurovali. Objaviteľka ho plánuje dať vyhlásiť za pamiatku. Staré Mesto ho zatiaľ neeviduje.

STARÉ MESTO. Takmer presne po roku od objavenia prešiel Kühmayerov reliéf na ZŠ Jesenského reštauráciou. Dielo odkryla vlni 25. apríla Želmíra Grajciarová z Galérie mesta Bratislavy, boli na ňom drevené laty a stena. Zrejme tak reliéf chránili z ideologických dôvodov - je na ňom Kristus s deťmi.

„Nebol v zlom stave, ale po takmer 60 rokoch bol zaprášený a odratý,“ hovorí Grajciarová. Zmienku o ňom našla v dobovej tlači, pátrala po tom, kde je.

Reštaurovanie koncom marca dokončil Tomáš Lupták. Reliéf je zo sadry, na ňu aplikoval patinu, aby dielo vyzeralo ako z bronzu. Reštaurovanie stálo asi 50-tisíc korún, Lupták si na polovicu vzal štipendium. Druhú by mohla pokryť samospráva.

„Viem o tom. Reštaurátori si musia podať riadnu žiadosť,“ povedal Sven Šovčík z kultúrnej komisie pri miestnom zastupiteľstve. „Viem si predstaviť, že by sme takúto žiadosť podporili. Na tento rok sme však mali na dotácie len 100-tisíc korún.“ Rozpočet sa ešte možno bude v druhom polroku zvyšovať.

Dielo zatiaľ Staré Mesto neeviduje, zrejme preto, že sa našlo len vlni. „Evidujeme umelecké diela v nadobúdacej cene 2,7 milióna korún,“ povedala hovorkyňa Starého Mesta Alena Kopřivová. Reálna hodnota je však niekoľkonásobne vyššia, hoci sa presne nevie, aká je. Diela nie sú ocenené znalcom a samospráva na to nemá peniaze.

Zoznam sa má aktualizovať, v tej súvislosti povedal starosta Andrej Petrek, že bude vďačný za akékoľvek tipy. Zatiaľ sú tu napríklad Schöne Náci, Čumil, Laurinská brána či reprika dela pri Múzeu zbraní.

Grajciarová chce iniciovať zapísanie diela medzi pamiatky. Škola ho plánuje vhodne osvetliť. „Chodia sa naň pozerať, máme pamätnú knihu s podpismi,“ povedala riaditeľka Viera Zavřelová. **Dorota Kráková**
SME, 21.5.2008

Svätý biznis

Vek 55 až 60 rokov, malé mesto, základné alebo stredoškolské vzdelanie a každú nedeľu kostol. To je portrét poľského pútnika. Kňazi však chcú najmä mládež. Katolícki kňazi v Poľsku začínajú využívať komerčné ťahy: reklamy, komiksy či rockové koncerty. Chcú prilákať mladších. „Aby sme zaujali mladých ľudí, vydávame komiks o Licheni,“ hovorí kňaz Wiktor Gumieny z najväčšej katedrály v Poľsku. Nie je to však jediný ťah cirkvi, Licheň (na snímke) propaguje Bartosz Opania, ktorý hrá kňaza v poľskej telenovele.

Iné nápady majú paulíni z pútnického miesta Jasná hora v Čenstochovej. Organizujú zjazdy motorkárov, bicyklistov, dokonca nadšencov jazdy na kolieskových korčuľiach a skateboarde. Jasnú horu navštívi každý rok okolo 900-tisíc mladých. Väčšina z nich prichádza v lete, preto kňazi, aby pritiahli mládež aj v iných ročných obdobiach, organizujú koncerty.

Na podobný krok sa chystá aj sanktuárium v Zebrzydowskej kalvárii, neďaleko Vadovic, rodiska pápeža Jána Pavla II. V neďalekých Lagiewnikách pri Krakove má zasa vzniknúť amfiteáter, najmodernejšia kinosála a knižnica.

Spomedzi 7 miliónov osôb, ktoré počas roka navštívia okolo 450 pútnických miest v Poľsku, je len 15 % mladších ako 25 rokov. Experti sú však pri nových formách „sakroturistiky“ skeptickí. „Takéto aktivity sú len bonusy k púťiam. A hoci mladí sú schopní odriekania, ak im na niečom nezáleží, tieto bonusy ich nepresvedčia,“ myslí si profesor Krzysztof Lecki, sociológ zo Sliezskej univerzity.

Zuzana Kohútiová SME, 22.5.2008

Hradné námestie v Nitre premenujú na Námestie Jána Pavla II.

Hradné námestie v areáli Nitrianskeho hradu sa premenuje na Námestie Jána Pavla II. Rozhodli o tom mestskí poslanci na návrh viceprimátora Františka Baláža z KDĽ. Názov má pripomínať návštevu už zosnulého pápeža Jána Pavla II. v Nitre roku 1995. Baláž zmenu názvu argumentoval aj tým, že na Hradnom námestí nebýva veľa ľudí, preto nebudú veľké problémy s výmenou osobných dokladov. (sita), Pravda, 22.5.2008

Briti zmiešajú bunky ľudí a zvierat

Britskí poslanci ako prví v Európe siahli na tabu manipulácie s ľudskými zárodkami

Pomáhať chorým majú aj tkanivá získané spojením ľudských a zvieracích buniek.

Veľká Británia je po pondelkovej polnoci lídrom genetického výskumu v Európe. Britský parlament po emotívnom nočnom rokovaní zbúral ďalšie hranice v modernej medicíne a rozviazal ruky vedcom a lekárom pri používaní embryí na získavanie kmeňových buniek. Londýn zašiel ďalej ako celý starý kontinent a povolil aj možnosť miešať ľudské bunky so zvieracími.

Etika verus medicína

Mnohé krajiny dnes odmietajú manipuláciu už s čisto ľudskými embryami. Vedci však argumentujú, že ňou môžu zachrániť životy.

„Ak je niekto po infarkte a my mu do krvi dáme kmeňové bunky, tak má veľkú šancu, že v rane sa bunky uchytiť a vytvoria tam normálnu zdravú svalovinu. Jeho liečba je potom omnoho efektívnejšia,“ povedal SME Albert Breier, riaditeľ Ústavu molekulárnej fyziológie a genetiky SAV.

Podobne možno už dnes v krajinách, ktoré to nezakazujú, pomôcť pacientom s Alzheimerovou alebo Parkinsonovou chorobou.

Zvieracie bunky sú riešením v prípade, že pacient trpí genetickým ochorením a použitím jeho buniek by vznikli iba ďalšie poškodené tkanivá.

Doteraz je miešanie ľudských buniek so zvieracími podľa agentúry DPA možné iba v Spojených štátoch, Južnej Kórei a Číne.

Zvieratá liečia

Prvé dva tímy podľa denníka Times už na výskume pracujú a povole-

nie štátu tak pre nich prišlo dodatočne. Využívať majú najmä bunky zo zajačov a kráv. Briti možnosť použitia embryí obmedzili na prvých 14 dní od ich vzniku. To je podľa odborníkov dostatočný čas na to, aby získali kmeňové bunky, ktoré sa môžu zmeniť na akékoľvek tkanivo.

Proti sa postavila najmä katolícka cirkev. V rozprave parlamentu z úst konzervatívnych politikov padali slová o „prekročení Rubikonu“ či zmene Británie na „darebácky štát“. Hlava katolíckej cirkvi v Škótsku kardinál Keith O'Brien nový zákon označil za podporu „Frankensteinovej vedy“.

Elita je za

Hoci dal premiér Gordon Brown svojim poslancom pri hlasovaní voľnú ruku, sám sa prihlásil k liberalizácii využitia embryí.

„Zmiešané embryá sú nevyhnutné a pomôžu zachrániť a vyliečiť tisíce až milióny ľudí,“ napísal Brown v britských nedeľníkoch. Netradične ho podporil aj líder Konzervatívnej strany David Cameron. Obaja sú otcami hendikepovaných detí.

Na Slovensku je manipulácia s embryami, ako aj ich liečebné využitie, zakázané a trestné. V susednom Česku to zákony povoľujú.

Kmeňové bunky

Primárne bunky, ktoré sa môžu premeniť na iný druh buniek a pomôcť tak „opraviť“ tkanivá.

Získavajú sa napríklad z kostnej drene alebo z pupočnickej krvi. Vedci za najlepšie považujú tie z embryí.

Pri liečebnom klonovaní bunku z pacienta vložia do vajíčka bez jadra a po niekoľkých dňoch odoberú kmeňové bunky.

**Juraj Koník
SME, 21.5.2008**

Parlament rokuje o novom Školskom zákone

Národná rada rokuje o novom Školskom zákone. Ten má v septembri odštartovať reformu. Minister školstva Ján Mikoš si od nového zákona sľubuje, že školy začnú učiť po novom. Učiteľia by podľa neho mali rozvíjať tvorivé myslenie detí. Odloženie reformy minimálne o rok žiada opozícia, ale aj katolícka cirkev. Reforma podľa nich nie je dostatočne pripravená.

Rádio VIVA, 20:00, 20.5.2008

Potraty rozpútali vášne Talianov

Potraty rozdeľujú Talianov aj politicky. Mnohí žiadajú zmenu zákona, ktorý síce dovoľuje ženám ukončiť tehotenstvo, ale komplikuje samotný zákrok. A to odvtedy, čo Taliani schválili interrupčný zákon, dnes uplynie už 30 rokov.

Keď išli Taliani pred piatimi rokmi k volebným urnám, o potratoch nepadlo medzi politikmi ani slovo. Neboli dokonca ani na zozname politických priorít Vatikánu.

Pápež Ján Pavol II. síce asi tisíce najviac politicky angažovaných katolíkov, ktorí sa zišli v októbri 2004 v Bologni, prízvukoval, že cirkev by mala mať väčší vplyv na záležitosti týkajúce sa rodiny či ekonomickej spravodlivosti, potratom sa však vyhol.

V krajine, kde od roku 1978 platí jeden z najliberálnejších interrupčných zákonov, neboli potraty jednoducho politickou témou. Všetko sa zmenilo pred tohtoročnými voľbami, ktoré nakoniec vyhral pravicový populistický Silvio Berlusconi.

Aktivisti zákon bránia

Vo februári vyšli do ulíc tisíce ľudí, ktorých nahneval incident v jednej z neapolských nemocníc. Polícia dostala tip, že tam lekári uskutočnili zákrok po zákonom povolenej lehote. Policajti vtrhli do nemocnice, zadržali pacientku, ešte stále pod vplyvom anestézie a zhabali aj odstránený plod.

Demonštranti zablokovali v Ríme dopravu, v Neapole sa zišli priamo pred nemocnicou, kde polícia zasiahla. V dave nechýbala ani vtedajšia ministerka zdravotníctva Livia Turco. „Obhajujeme zákon, ktorý je nám blízky,“ citoval ju vtedy denník *la Repubblica*.

Zákon číslo 194, ktorý legalizoval abortie, schválil taliansky parlament 22. mája 1978, a to napriek odporu vtedy vplyvnej strany kresťanských demokratov a protestom Vatikánu. Nová legislatíva umožnila akejkoľvek žene nad 18 rokov požiadať o potrat v štátnej alebo v súkromnej nemocnici do 90 dňa tehotenstva na základe zdravotných, rodinných, ekonomických, sociálnych či psychologických dôvodov.

Do 24. týždňa bolo navyše možné uskutočniť zákrok v prípade, ak plod predstavoval ohrozenie života matky, alebo bolo podozrenie, že sa dieťa narodí s vážnou deformáciou. Za dievčatá mladšie ako 18 rokov mohli o zákrok požiadať rodičia alebo právny zástupca.

Zákon kritizoval pápež

Zákon v silne katolíckom Taliansku v tom čase uznal výhradu vo svedomí, podľa ktorej môže lekár odmietnuť vykonať potrat. Podľa prieskumov tento princíp dnes uplatňuje viac než 70 percent gynekológov. Lekár však musí každej žene poskytnúť dostupnú starostlivosť pred a po zákroku. Navyše má povinnosť urobiť všetko na záchranu života ženy a tiež plodu, ktorý prejaví známky života aj mimo matrice.

V marci 2007 šokoval Taliansko prípad z florentskej nemocnice Meyer. Malé dieťa tam bojovalo o život po tom, ako bolo po pokuse o potrat v 22.

týždni resuscitované. Matka sa pre zákrok rozhodla na základe informácie, že jej dieťa má poškodenú celú tráviacu sústavu, čo sa neskôr vyvrátilo.

Po procedúre lekári zistili, že dieťaťu, väziacemu už 500 gramov, stále bije srdce a podľa zákona sa ho snažili udržať pri živote.

Práve tento prípad odštartoval v krajine živú debatu o interrupciách.

Kritici zákona žiadali jeho zmenu, tí radikálnejší, ako politický aktivista Giuliano Ferrara, chceli moratórium na vykonávanie potratov, a preto dokonca založili vlastnú stranu Abortie, nie, vďaka.

Na začiatku mája ostro kritizoval interrupčný zákon aj pápež Benedikt XVI., podľa ktorého tridsať rokov jeho praxe devalvovalo hodnotu ľudského života v krajine. „Povolenie na ukončenie tehotenstva nielenže spôsobilo utrpenie mnohým ženám, ale otvorilo aj veľa rán v našej spoločnosti,“ citovala agentúra Reuters pápeža.

Počet potratov klesá

Stredoľaví politici zákon obhajujú. Poukazujú na to, že prá-

ve vďaka nemu klesol v krajine počet potratov. Minulý rok sa podľa ministerstva zdravotníctva vykonalo 127tisíc potratov, čo je takmer o polovicu menej v porovnaní s 235-tisíc zákrokmi v roku 1982. Upozorňujú tiež na to, že zákon napríklad zriadil centrá na plánované rodičovstvo.

Nová ministerka pre rovnosť príležitostí Mara Carfagna tvrdí, že problémom nie je zákon povoľujúci potraty, ale nedostatok proroďinnej orientovaných opatrení a stimulov, ktoré by zbytočným potratom predchádzali.

Miera pôrodnosti v Taliansku klesla na 1,3 dieťaťa na ženu, čo je jedna z najnižších na svete. „La mamma“ ovešaná plačúcimi „bambini“ je dnes v Taliansku skôr rarita ako pravidlo. **Tomáš Hudák**

„Nikto ako by sa nepamätal, koľko žien zomrelo v minulosti pre tajne vykonávané potraty. Vďaka zákonu počet takýchto zákrokov výrazne klesol.“

Elisabetta Canitano, lekárnica nemocnice Gian Battista Grassi
SME, 22.5.2008

V Pánovej dlani

Dvaja Novozélandčania sa po neďňajšom núdzovom pristátí a následnej modlitbe ocitli doslova pred Božím posolstvom, presnejšie pred šesť metrov vysokou tabuľou s nápisom Ježiš je Pán. Grant Stubbs a Owen Wilson chceli pôvodne na palube menšieho stroja preletieť ponad 1500 metrov vysoký končiar, keď zistili, že im došli pohonné hmoty. Na poslednú chvíľu objavili malú lúku neďaleko pobrežia, ktorú si zvolili pre núdzové pristátie. V okolí sa popri svahoch nachádzalo iba more, Grant Stubbs položil priateľovi iba stručnú otázku: „Čo teraz robiť?“ Odpovedal mi:

„Jednoducho sa modli, Grant. Po bezpečnom pristátí sa dvojica zahľadela priamo na šesť metrov vysokú tabuľu s nápisom Ježiš je Pán. **ŠPORT, 22.5.2008**

Nezabúdajme na Kubáncov

Vincent Obsitnik, veľvyslanec USA na Slovensku Včera sme oslávili odvahu a odhodlanie kubánskeho ľudu na ich ceste za slobodou a právom rozhodnúť o demokratickej budúcnosti svojej krajiny. V tento deň sme si v USA, ako aj v iných krajinách sveta, pripomenuli Deň solidarity s kubánskym ľuďom.

Vyzývame na prepustenie všetkých kubánskych politických väzňov a zrušenie všetkých opatrení, ktoré umožňujú, aby kubánska vláda väznila občanov za vykonanie činov pokojného odporu. Kubánci musia vedieť, že majú podporu v ich boji za slobodu a ľudské práva, podobne ako kedysi národy strednej Európy.

V médiách sa veľa hovorí o nedávnych avizovaných zmenách na Kube. V strednej Európe národy rozhodujú, kto bude ich vodcom, v demokratických procesoch. Kubánsky ľud nemá toto právo rozhodnúť, kto nahradí Fidela Castra ako ich vodcu. Áno, Kubánci si teraz môžu kúpiť mobilné telefóny, mikrovlnné rúry a bývať v päťhviezdičkových hoteloch. Aj keď Kubánci prípadne takéto zmeny vítajú, nepochybne dúfajú vo viac. S tamojším priemerným mesačným platom (menej ako 20 USD) zostávajú tieto predmety zväčša mimo ich dosahu. Takáto mzda Kubáncom neumožňuje, aby robili to isté, čo robia občania v iných krajinách celého amerického kontinentu, od Aljašky po Patagóniu: využívať možnosti otvorenej spoločnosti a voľného trhu.

Občania Kuby, bohužiaľ, ešte stále žijú v represívnom štáte. Minulý december kubánske orgány použili slzný plyn proti veriacim v katolíckom kostole a 18 z nich nasilu vytiahli von. Predstavitel' cirkvi nazval túto udalosť „najhorším útokom na cirkev za posledných 45 rokov“. Iba pred niekoľkými týždňami Dámy v bielom, ktoré pokojne pochodujú každú sobotu v mene slobody pre ich nespravodlivo väznených blízkych, zbili, keď sa usilovali doručiť petíciu vláde s požiadavkou o prepustenie politických väzňov. Kedy nastane

trvalý proces demokratických zmien na Kube? Či takáto zmena nastala uvidíme až vtedy, keď Kubánci budú mať slobodu organizovať sa, zhromažďovať sa a vyslovať svoje názory - ako ostatní. Uvidíme to vtedy, keď slobodná a nezávislá tlač bude mať právo pôsobiť bez cenzorov, ako médiá všade inde. Uvidíme to, keď kubánska vláda umožní Kubáncom, aby podnikali a zlepšovali ekonomickú situáciu svojich rodín. Uvidíme to predovšetkým vtedy, keď režim prepustí svojich politických väzňov a zapojí kubánsky ľud do otvoreného a všeobecného dialógu o budúcnosti krajiny.

Solidarita s kubánskym ľuďom znamená podporu týchto ideálov a úsilia Kubáncov nadobudnúť všetky slobody obsiahnuté vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv a tiež v Medzinárodnom dohovore o občianskych a politických právach. Kuba tento medzinárodný dohovor nedávno podpísala, kedy sa však činy vlády budú zhodovať s jej záväzkami? Ako môžu dosvedčiť všetci kubánski politickí väzni, kubánsky štát ešte neimplementoval ustanovenie, ktoré hovorí: „Nikto nesmie byť vystavený mučeniu ani krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu.“

Lenže Kubáncov väznia a cudzincov vyhostujú za rozdávanie kópií samotnej Univerzálnej deklarácie ľudských práv.

21. mája sa Američania pripojili k solidarite s kubánskym ľuďom, najmä väzňami svedomia na ostrove, ktorí zostávajú za mrežami. Veríme, že aj Slováci vyjadrujú solidaritu s ľuďom Kuby, ktorý pokračuje vo svojom boji za slobodu.

V strednej Európe národy rozhodujú, kto bude ich vodcom, v demokratických procesoch. Kubánsky ľud nemá toto právo.

Kubánske policajtky v civile rozohnali 21. apríla tradičnú pokojnú demonstráciu Dám v bielom. Táto organizácia vytrvalo bojuje za oslobodenie svojich manželov, väzňov svedomia.

HN, 22.5.2008

Parlament rokuje o školskej reforme

Ján Lešundák, moderátor: „Záverečnou diskusiu o návrhu školského zákona pokračuje dnes rokovanie parlamentu. Minister Mikolaj od zákona očakáva spustenie reformy vzdelávania. Kritici naopak tvrdia, že skutočné zmeny neprinesie. Odloženie školskej reformy žiada aj Konferencia biskupov Slovenska, a to o 1 rok. Viac informácií priamo z Národnej rady má Ľuba Oravová.“

Naživo: Ľuba Oravová, reportérka TA3: „Dobrý deň z Národnej rady. Tak diskusia k školskej reforme alebo k školskému zákonu ďalej pokračuje. V týchto chvíľach vystupuje v pléne minister školstva a autor tohto zákona, ktorý reaguje na všetky pripomienky, ktoré zazneli v takmer dvojhodovej rozprave.“

Tak ako ste mali možnosť počuť, túto novelu zákona kritizuje nielen opozícia, ale aj cirkev a tu sa vzáčne zhodujú v tom a žiadajú ministra školstva, aby odložil túto novelu aj z toho dôvodu, aby učitelia mali väčší priestor na to, aby sa mohli pripraviť na zásadné zmeny. No a koalícia samozrejme tento návrh zákona podporuje. Minister školstva bol totiž prístupný počas rokovania vo výboroch a pripustil isté zmeny, takže s najväčšou pravdepodobnosťou sa očakáva, že tento zákon bude schválený väčšinou hlasov koalície. To hlasovanie sa očakáva ešte dnes, takže dnes budeme definitívne mať schválený zákon, ktorý spúšťa školskú reformu.

Počas rozpravy sa objavila zaujímavá diskusia, a to v radoch opozície, konkrétne podpredseda KDH Daniel Lipšic kritizoval zníženie rozsahu vyučovania slovenčiny na školách s cudzím vyučovacím jazykom a tu poukázal na údajnú dohodu medzi Smerom a SMK, ktorú charakterizoval slovami - viac Bruselu za menej slovenčiny. Poslanec SMK József Berényi túto kritiku odmietol s tým, že podľa neho nie rozsah výučby slovenčiny, ale metódika je dôležitá a Danielovi Lipšicovi, kolegovi z opozičného KDH odkázal - chceme efektívnejšiu Európu, aby sme tu o 20 rokov nemali čínsku nadvládu, možno vy ju chcete. Takže to je taký kúsok obrazu istej diskusie, ktorú vyvolala školská reforma. Ako som povedala, hlasovanie sa očakáva ešte dnes a my vás budeme o tom aktuálne informovať.“

TA3, 22.5.2008

Apokalyptický duch

Čoraz viac sa opäť darí katastrofickým predstavám. Typickým príkladom je klimatická zmena.

Dalo sa čakať, že niekdajší viceprezident USA Al Gore vykreslí nedávny barnský cyklón v apokalyptických farbách. „Vlani“, povedal, „zasiahla Bangladéš katastrofická búrka. O rok skôr udrél na Čínu najsilnejší cyklón za vyše 50 rokov... Vidíme dôsledky, ktoré podľa dávnych predpovedí vedcov môžu mať súvislosť s globálnym otepľovaním.“

Apokalyptické presvedčenia sú odjakživa súčasťou kresťanskej tradície.

Vyjadrujú túžbu po raji na zemi, keď zlo bude zničené a dobro zachránené.

Klasické apokalyptické myslenie nesporne prežíva a rozkvitá, hlavne v Amerike, kde sa priživuje na protestantskom fundamentalizme a masovo sa šíri všetkými modernými médiami. Rozchiruje sa, že kruhy blízke Bushovej administratíve považujú súčasne útrapy, ako je terorizmus, za potvrdenie biblických prorociev.

Prekrútená veda

Prekrútené výklady vedy sú dnes také bežné, že si ich už takmer nevšíname.

Oveľa závažnejšie je, keď sa apokalyptickým duchom nakazí veda samotná.

Veda postavená na viere je sama osebe protirečením, pretože vedecký pohľad na svet sa vyvinul ako spochybnenie náboženskej poverčivosti. O významných vedeckých presvedčeniach sa však dnes dá povedať, že nie sú obhajované s vedeckou, ale skôr s náboženskou horlivosťou.

To nás privádza späť k Alovi Gorovi a zmene klímy. Niet pochýb o tom, že Zem sa oteplila, čo väčšina klimatológov pripisuje najmä emisiám oxidu uhličitého spôsobeným človekom. Ak sa neurobí nič na ich obmedzenie, globálna teplota sa za ďalších sto rokov zvýši o 1,8 až štyri stupne. Po dosiahnutí určitého „bodú zlomu“ bude svet vystavený potopám a ranám v klasickej apokalyptickej štýle.

To je v posledných desaťročiach už druhý scenár dňa posledného súdu; prvým bola predpoveď Rímskeho klubu z roku 1972, že sa za krátky čas vyčerpajú prírodné zdroje. Oba sú „vedecké“, ale ich štruktúra je taká istá ako v prípade biblického príbehu o potope: ľudská hriechnosť (v prípade dneš-

ka bezuzdný materializmus) vyvoláva katastrofické dôsledky a môže byť príliš neskoro, aby sme ich odvrátili. Ako sa zdá, vedecké historiky o konci sveta tak ako biblické prorocké, odolávajú snahám ich vyvrátiť a neustále sa objavujú v nových obaloch, aby nasýtli hlad po katastrofe.

Vedci tvrdia, že za zveličovanie ich zistení ako prísľubov spásy či výstrah pred trestom môžu médiá a politici. Čiastočne zodpovední sú však sami vedci, pretože neistoty zahusťujú na pravdepodobnosti, k sporným otázkam pristupujú ako k vecným faktom a nesúhlas napádajú ako kacírstvo.

Nechuť vedcov

Vedci sú neslávne známi svojou nechutťou upúšťať od záverov, ktoré dosiahli schválenými vedeckými metódami, nech už sú akokoľvek mylné. Ich neznášnosť k nesúhlasu však nesmierne narastie, kedykoľvek sa považujú za kapitánov armády spásy, odhodlaných očistiť svet od zhubných zvyklostí.

Dnes je to Západ, kto okolitému svetu podsúva apokalyptické predstavy.

Odpovede na to, ako riešiť ekologické škody, by sme hádam mali hľadať v Číne a Indii, skôr než využívať zmeny klímy ako zámienku na to, aby sme im brali, čo už získali. Ako sa Číňania stavajú k svojmu novonájdenému materializmu? Majú myšlienkovú konštrukciu, pomocou ktorej v ňom nachádzajú zmysel?

Najlepším protijedom na obchodníkov so skazou je skepticizmus. Musíme byť ochotní brať neistotu vážne. Zmena klímy je skutočnosťou. Apokalyptické uvažovanie však pokrивuje debatu a je preto ťažšie vysvetliť príčiny a následky tejto skutočnosti, kvôli čomu je zasa ťažšie zistiť, ako sa s ňou vyrovnáť. Nebezpečie spočíva v tom, že nás apokalyptický vírus zamorí natoľko, že nakoniec vyvoláme skutočnú katastrofu - krach svojich ekonomík a spôsobu života - aby sme sa vyvarovali imaginárnej katastrofe.

Na záver, hoci si náboženský spôsob myslenia zaslúži najvyššiu úctu, mali by sme sa brániť tomu, aby náboženstvo znovu ovládlo otázky, ktoré sú záležitosťou vedy.

Robert Skidelsky (Autor je ekonóm, člen britskej Snemovne lordov)

SME, 23.5.2008

Parlament ukončil diskusiu o školskej reforme

Parlament ukončil diskusiu o návrhu školského zákona. Minister Mikolaj od neho očakáva spustenie reformy vzdelávania. Kritici naopak tvrdia, že skutočné zmeny neprinesie. Odloženie reformy žiada aj Konferencia biskupov Slovenska a to o jeden rok.

Luba Oravová, redaktorka: „Poslanci dopoludnia ukončili rozpravu k toľko diskutovanej školskej novele, aby sme ju možno aj priblížili, tak školská novela, to je zhruba asi takýto materiál, ku ktorému však bolo predložených v rámci rozpravy viac ako 200 pozmeňujúcich návrhov a práve to je podľa opozície dôkaz toho, že táto reforma nebola kvalitne pripravená, čo samozrejme koalícia aj minister školstva odmieta. Avšak k tejto novele zákone prišli už aj pripomienky od mimo politických strán, konkrétne školský výbor Konferencie biskupov Slovenska požiadal ministra, aby odložil účinnosť tejto novely, keďže podľa cirkvi nie sú mnohí učitelia dostatočne pripravení na obsahovú reformu. Navyše podľa cirkvi majú pomerne krátky priestor, zhruba dvadsiť mesiacov na to, aby od septembra už učili podľa novely školského zákona. Minister Ján Mikolaj pripustil, že sú rôzne názory na to, kedy spustí túto reformu. Podľa neho práve teraz je ten čas, vypočujme si ho spoločne.“

Ján Mikolaj, minister školstva (SNS): „Niektorí hovoria, že treba dať ešte viac voľnosti školám, hovoria, že tej voľnosti je priveľa, že školy nie sú nachystané na taký, povedzme obrovský nárast vlastného voľného priestoru.“

Áno, je určitá obava, že sa nestihnú všetko za krátky čas, ale my tvrdíme, že reformu spustiť treba, pretože reforma sa buduje za pochodu.“

Martin Fronc, bývalý minister školstva (KDH): „Tento zákon v prvom rade spôsobí chaos a to oddialenie, to nehovorí len školská komisia Konferencie biskupov Slovenska, to hovorili mnohí poslanci, upozornili nato, aby sa vytvoril priestor, aby predsa len ten zákon mohol urobiť aspoň krok dopredu o spôsobe výučby našich detí.“

Diskusia ku školskému zákonu sa skončila, no a hlasovať o nej by sa malo o 17. hodine.

TA3, 22.5.2008